

HEJÉRMEGYELI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 2:50 K
1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felölös szerkesztő: Hajós József.

A "Világ"-ban

diszlo bolondgombakertben is feltűnő az a mérges pöffeteg, mely a szabaddómivesek által műveit talajból a Világ csütörtöki vezércikkében ily alakban, bujt elő:

„És mert könnyebben jut át a teve a tű fokán, mint a gazdag mennyek országába, akarjuk mi, hogy egyenletesebben legyen a bírtok megosztása és aggodván a latifundumok holtkezi tizezer holdak bírtoklónak mennyei üdössége miatt, kívánunk szociálpolitikát, igazságos adózást, földreformot, szekularizációt.”

Nos ugy-e sikerült „eredeti” szellemes vicc?! Kár, hogy oly régi, mint azok az ősi dohos, penészes műmiák, melyek gyűjteményével a „Világ” a magyar förendházat — mindig „eredeti és szellemesen” — összehasonlítani szokta.

A „Világ” imént idézett viccén való kacagásunk lecsillapultával azonban szeretnők meg tudni, hogy miért jönnek a Világ szabaddómiveseire most is szekularizációs rohamok, most midőn a hadimilliomosok majdnem oly nagy számmal bujnak elő még galiciából is a földből — nem a lövészárkóktól! — mint ahogy a Világ hasábjain tényeznek a bolondgombák. A mai körülmények közt igazán anakronizmus a papi bírtok szekularizálását sürgetve, de a hadimilliomosokat tovább gazdagítva „szociálpolitikát” csinálni szabaddómives és vörösszocialista recipe szerint.

Nekem most a „modern eszmékkel” kacérkodó szabaddómivesek „Világ”-a — őskori ásatag világnak látszik, melyben a megkövült őslény krokodilok — könnyeznek. Sírnak, mert a papi bírtokok még nincsenek szabaddómives és zsidó kézen.

Az ő Világ krokodiljai éppen könnyeik miatt nem veszik észre a — hadimilliomosokat.

Ezek a naiv vakolók még mindig nem akarják észrevenni, hogy hazánkban a háború négy hosszú éve alatt a hadimilliomosok új rendje, hatalmas osztálya keletkezett, akik a szegény nép, a középosztály és a proletárok nyomora révén gazdagodtak. És a társadalom emez új virilitást közt vannak sokan, akik ádrágítással, csalással, a közérdek megkárosításával lettek sokszoros milliomosokká. Ezeknek a roppant nyereségeit jogosnak tartja a Világ?

Az aránytalan nagy nyereségek nem maradhatnak a hadimilliomosok kezén; a társadalom elleni bűn volt már az is,

hogy nem akadályozták meg oly roppant vagyon egy kézre harcoslását.

A hadimilliomosok milliárdjait vegye el az állam, úgy hogy csinálja meg a magyar *lex-Daimert*, amely nem enged a hadiszállítóknak a befektetett tőkéjükre 5 százalékos haszonnal többet, — a többi pedig szálljon vissza az államra s fordítsák szociális értékre — kultúreökre, népegészségügyi, népnevelési, népjóléti intézményekre.

Nem szabad felednünk, hogy a hadimilliomos pénzéhez a hősök vére és a szegények könnye tapad, erről a pénzről a judásjelleg csak azáltal tűnik el, ha feleslegét a háború okozta pusztulás és szenvedés enyhítésére fordítják.

Mindenki, aki a háborús konjunkturák kihasználásával igyekszik vagyónosodni: a hősök hienája és hadiözvegyek s árvaik, meg a kiuszorázott szegény nép nyomorgatója. Mert konjunkturát csinálni mások véréből, gyászából, könnyéből, verejtékes munkájából, — az alábbvaló gaztett, mint a koldustól való lopás. És aki a konjunkturák kufár kihasználásán szerzett judáspénzzel flancol, az vérdíjon mulat, az elkecseregett s kiszípolozott — szegényeket bosszúra látítja.

Magyarországnak szüksége van főpapokra, akik a nép főpásztorai és vagyunkunk a nép javára tesznek jót, — de nincs szüksége a hazának sok tucat-szám (en gross) új Rothschildekre, 750 millióval bíró csapeli Weiszokra, hogy a hadseregszállító zsidókból aztán nemcsak förend, hanem talán kontradinasztia legyen.

Vagy a szabaddómivesek Világában a pénznek csak akkor van szaga, ha nem zsidó kezben van? Hajós.

Hallatlan!

Ezt kiálltatta Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter a képviselőházban, amikor Meskő Zoltán egy perere félrevonta a függőnyt, amely mögött a katonai szabadságolások s felmentések dzsungelje volt látható. A képviselő elmondotta hogy a pótvászlóitjak iródaiban tarthatatlan állapotok vannak. Tóth István szabadsága attól függ, hogy tud-e 3000 K-t fizetni a Schvarenak, aki szakaszvezető az iródaiban. Az mellékes, hogy a rendeletek értelmében joga

van a szabadságra vagy fölmentésre: a lényeg az, hogy tudsz-e fizetni vagy sem. „Egy katona több-izben mondotta, hogy szerene már a frontra menni, de pechje van. — Mindig fogad az őrmesterével 3000 koronába, hogy megy a frontra, de a fogadást mindig az őrmester nyeri meg.”

„Hallatlan!” mondja a miniszter. Ránk nézve ez nem hallatlan, mert hiszen ma minden eladó s megvehető. Inkább magyar népünk szörnyű gyávaságán s szolgálai meghunyászkodásán szomorkodunk, hogy nem meri feljelenteni a zsarolókat. Szentül meg van győződve, hogy ennek így kell lenni. Fizet mint a köles s örül, hogy nagy és súlyos pénzek ellenében hozzá jutott ahhoz, amihez joga van.

A kihallgatások során — mondotta a képviselő — egész lefűt fog megindulni. A miniszter azt felelte:

— „Le fogjuk gördíteni!”
(Meskő Zoltán: Bizalmasan őhajtottam az adatokat beadni, azonban meggondoltam és idehoztam az ország színe elé. Mert nemcsak ennél az ezrednél történtek ilyen visszaélések, sokan jöttek hozzám panasszal, hogy a hadiüzemeken az őrmester azt aki 3-4000 koronát lefizet.

Huszár Károly közbitájt: Igaza van Prohászknak!)

Csodálatos és fájdalmas az hogy a miniszterre ezek a dolgok mint szenzációs, „hallatlan” újdonságok hatnak, amiket pedig mindenki tud s amikről mindenki beszél. Baj az, hogy a vezető emberek, akik tele vannak jóakarattal s igazságos érzülettel, legtöbbször olimpiai magasságban élnek s nem tudják s nem érzik, hogy mi történik itt lent a siralom völgyében. Nem tudják, hogy egyes lelkiismeretlen hivatali emberek hogyan nyúzzák a háború szenvedéseitől agyongyűrtöt népet. A nép az istenadta nép pedig azt gondolja, hogy hiába minden, ugy sincs igazság s hogy csak pénzzel lehet, de ezzel aztán lehet boldogulni. Ezért terjed aztán „az urak” elleni gyűlölet s szenvednek alatta a jók és tisztelgések is, akik

nehéz körülmények közt is tiszta kézzel s rendíthetetlen becsületességgel intézik a népdolgaít.

Legyen bátrabb a nép s irgalmatlanul jelentse fel a háboru leggonoszabb hienáit, a vezetőket pedig érdeklődjenek s szálljanak le a magasból s egy nem képviselőházi interpellációkból, hanem a maguk tapasztalataiból fogják megtudni, hogy mi fáj itt lent, a küzködő és vérző kisemberek nagy tömegének. K.

† Dr. Bierbauer Viktor.

Mély részvétellel vettük a hírt, hogy városunk puritánjellemű tisztifőorvosa és közmegebecsülésben álló polgára dr. Bierbauer Viktor csütörtökön délután fél 2 órakor élete 62-ik, házasságának 35-ik évében elhunyt. Már régebb idő óta betegkedett. Asztmája és érlelmeszedése volt, amely ellen határozatlanul keresett gyógyulást különböző gyógyhelyeken. Legutóbb sanatóriumban kezelték, a derék főorvoson azonban már nem tudtak segíteni. Hazája jött nyírből s akik látták, megdöbbenve vették

Akik ismerték, tisztelve szerették a jölelők urat. Gerinces és hitvallóan vallásos ember volt. Szerette a munkát, de nem kereste a hasznot. A szegényeket szívesen és ingyen gyógyította. Minden humánus, altruista mozgalmában tevékeny részt vett. Így érthető, hogy az egész város közönsége mély részvétellel gyászolja. Tagja volt a belvárosi kath. körnek, káziarvosa volt a püspökségnek; agilis tagja volt a város tisztikarának, ezért leng a gyászlobogó a város háza is.

Ma délelőtt a város tisztikara dr. Saára Gyula polgármester elnökele alatt rendkívüli tanácsulást tartott. A polgármester kifejezte a város gyászát és részvételt, méltatta az elhunyt nagy érdemeit. Bierbauer volt a városi laboratorium alapítója, a mentők szervezője, ezért a nemes és eredményes munkájáért királyi kitüntetésben is részesült. Hangsúlyozta polgármester, hogy az elhunyt 36 évig önzetlenül szolgált a várost, ezért a város

halottja, a város gyászjelentést nyomtat, testületileg vesz részt a temetésen, diszirt ajánl fel és a sirra koszorút helyez.

Dr. Kerekes főjegyző indítványára a közgyűlés elé javaslatot foglalkoztatni, hogy a közgyűlés is megörökítse Bierbauer emlékét.

A polgármester ma délelőtt személyesen fejezte ki az elhunyt özvegyének a város és a tisztviselői kar részvétét, egyúttal felajánlotta az elhunyt számára a diszirt helyet.

Temetése szombat délután 5 órakor lesz a Ferenc József tér 7. számú gyászházból. A város tisztikara, az orvosszövetség testületileg vesznek részt az elhunyt temetésén. Az elhunytat az egésztestű szentmise szombaton délelőtt 10 órakor lesz a székesegyházban.

Nyugodjék békében. Kegyelettel őrizzük emlékét!

HIREK.

József főherceg vezérezedes a város polgármesterének követhető táviratot küldte:

Székesfehérvár polgármesterének. Óskoronázó városok tanácsa és tisztikara nevében küldött üdvözléért igaz köszönetet mondok és biztosítom mindnyájukat, hogy hős földiesim iránti ragaszkodásom mulhatalan, hiszen nemcsak szűkebb hazánk köteleke, hanem négy háborús esztendő híven megszokott dicősdége és szenvedése forrasztott egybe, úgy hogy nincs erő, mely e képeset megglaztani tudná.

Hazafiúi üdvözléttel

József főherceg

székesfehérvári vezére.

Prohászka püspök üdvözléssel a városi gyűlésnek küldte: A lövai Katholikus Kör 1. hó 28. án népes gyűlést tartott: abból a célból, hogy Prohászka püspököt a keresztényellenes sajtó részéről történt támadások alkalmával üdvözölje. Prohászka püspöknek a követhető üdvözlő sorokat küldték:

"A lövai katolikusok hálás és ragaszkodó szívvél üdvözlök Nagyméltóságodat, mint hazánk új Pázmányát, a kereszténység és a magyarság érdekében vívott diadalmos toliharcaért. A keresztény magyarság felomlithetetlen vezérének bátor követői leszünk. A lövai katolikusok".

Vencsellőről jelenik: Vencsellőn július 28-án tartották a tiltakozó gyűlést öfelsége a király és királyné, valamint Prohászka püspök ellen szórt vádlik elől.

A villanyügy ismét foglalkoztatta a tanácsot. Elhatározták, hogy felhívják a villanygyárat újból állandóan üzemeltetésére.

— Személyi hír. Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök cáttörtőkön visszaérkezett székvárosába.

— Távozik a cseh ezred. Az érkező 97-eseket bizalommal fogadjuk városunkba, abban a reményben, hogy kevesebb panasz lesz rájuk, mint amennyit a pit-seni 35-ösök 3 évi ittélük alatt provokáltak. A közönség megnyugtatóására közöljük, hogy a 35-ösök már teljesen utrakézesek, holnap és holnapután kelnek utra, a 97-esek pedig 5-ér: és 6-án érkeznek hozzánk.

A báró Waldsraffen cs. és kir. 97-ik gyalogezred háború előtt éveken keresztül Triestben, Károlyvárosban és Belováron állomásozott.

Mozgósítás idején az ezred észak-kelet Galiciába került, az 1914. évi súlyos utóvéd harcok idején pedig a Bártfa környékén védte Magyarország határát. 1915 nyarán Bukovina déli részén ismét védelmezte Magyarországot határait, ahonnan az akkori offenzívák folytán Beszarábiába került. 1918-ban az ezred Ukrainában előnyomult, osztagai mint legelsőök foglalták el Odeszát, jelenleg pedig messze Oroszország szívében, az ottani bandákkal harcokban áll.

Az ezred kötelékébe tartozó többi önálló zászlóalj az olasz frontnak legveszedelmesebb helyein, valamint Romániában vannak. A mi az ezredben levő nemzetiségeket illeti, a tisztiek 70 százaléka német, a többi sloven, horvát és olasz ajku, a legénység pedig sloven, horvát, bosnyák, stajer, krajna vidékekről rekrutálódik. Ugy értesültünk, hogy zsidó az ezredben nincs, vagy alig van.

Tekintettel azon körülményre, hogy az ezred már békében állomásozott Magyarországon területén, háború idején nagyobb részt Magyarország határain tartózkodott, határozottsággal állítható, hogy úgy a tisztikar mint, a legénység magyar szerető és nagy lelkeséssel várják azt a pillanatot, amidőn új otthonukba, Székesfehérvárra vonulhatnak.

— A szőlőhegyi bucsu Szent Donát napja (aug. 6.) után való vasárnap aug. 11-én lesz. A processzió akkor indul a felsővárosi templomból. Holnap aug. 4-én reggel fél 9 órakor Szent Donát tiszteletére ünnepélyes magyarság lesz a felsővárosi templomban. Utána a Szent Donát társulat közgyűlést tart a felsővárosi kath. körben és átveszi a tagok évi tagdíjait.

— Alkohol utalványozott, ki a pénzügyminiszter a város nem gazda közönsége részére. A tebiány miatt fokozódott ruha szükséglet fedezésére fog szolgálni a 12600 liter szesz. A szesz ártéként 20 korona lesz.

— Ertesítés. A haditüremény raktárába eddig beszállított buza, rozs és árpa kiutalványoztatott, beszerzési utalványt tehát e héten már nem tudunk kiadni.

— Tolvajlás. Vantal Miklós honvéd, aki katonai munkásként dolgozik a vasúton, feljelentést tett a rendőrségen, hogy a futóházi szállásán kabátja zsebéből pénzárcaját 588 korona pénzzel ellopták. Az ismeretlen tettest keresi a rendőrség.

— Duhajkodás Rácalmáson. Vasárnap délután Kulcsposztán, a nyaralótelepen cigánybanda mellett mulattak és táncoltak a kulcsi ifihóniak és a szabadságot katonák. Hujber István és társai, szintén szabadságot katonák, régi, fojtott gyűlöletüket engedték fellobbanni Siska József ellen, aki szintén szabadságot katonája és jelen volt nővérel a mulatságon. Tanc közben Hujberék keresték az alkalmat a veszekedésre, de Siska vigyázott. Esziefelé hazamentében mégis megtámadták Siskát és 16 helyen oly súlyosan megszurkálták oldalfegyverükkel, hogy semmi remény a felgyógyuláshoz. Hujber István ellen különben többszörös betéréses lopás miatt folyik a nyomozás s eddig is több jelbűnösnek bizonyítja Hujbert. A veszekedéseket letartóztatta a csendőrség.

— Adomány. Öv. dr. Kemény Kálmáné a rácalmási női Mária-kongregáció javára egy fél adományozott, a féli fűtés biztosítására melyért ez uton is hálás köszönetet mond a vezetőség.

— Aratás. Szerdán végződött Háj Anjal rácalmási uraságnál az aratás. Az aratók felszolgálózt kalász koszorút adtak át az uraságnak, mely után az ur reggeli szokásához híven, most is bort adatoit a munkásoknak és a cigánybanda luza nekik a talp alá való. Rövid tánc után elszéledtek az aratók.

— Hamis paprika forgalomba hozatalért dr. Zafaros Aladár t. rendőrkapitány 600. kor. pénz büntetéssel sújtotta Révész Róza Selyem u. 1. sz. alatti lakost.

Szeszmérőgépet

— esetleg már használt állapotban — megvételre kerestünk. Az ajánlatokat iródnkba (Távirdu-utca 6. sz.) kérjük.

Székesfehérvári
Központi Szeszfőző
Szövetkezet.

Közhíres celen kitűnően bevált népszerű a Szeplőpap-áru! Fegydoboz ára 150 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly királyi téri gyógyszerárban. — Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magukkal hozni.

Önkéntes árverés.

Alulírott a tulajdonos megbízásából közhírré teszem, hogy a székesfehérvári 1581. számú betétben A. 1-2 sorszám alatt felvett Gombóc-leső dűlőben fekvő buzafölöd, úgy a rácfegy 2. dűlőben fekvő buzafölöd, továbbá a székesfehérvár 1865. számú betétben A. 1-2. sorszám alatt felvett 7. dűlő fél buzafölöd és Andrásyepi dűlőben fekvő fél buzafölöd folyó évi augusztus hó 4-én délelőtt 10 órakor Szőgyény Marich-utca 1. sz. alatt levő ügyvédi irodámban megtartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogom adni.

Dr. Kisteleki Ká. oly.
ügyvéd.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egyéves kereskedelmi szakfolyami képesítéssel megfelelő állást keres. Winkler Veronka Istvánmér.

Egy jobb családból való leány, szép írással és jó számolással bír augusztus 15-ére vagy azonnal belépésre helyet keres. Cim a kiadóhivatalban.

Plebániára középkorú, a gazdálkodás minden ágában jártas gazdaasszony kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Két szép ágy és egy magányos ágy, két szekrény, előszobaifal, sezlón, két fotel eladó. Megtekinthető délután. Palota-utca 12.

Bérbeadó Forgó-u. 8. sz. alatti ház. Felvilágosítást ad ugyanott d. 1-2 óra közt dr. Töke János.

A Gáz-utca 8. számú ház, mely gazdálkodásra is alkalmas szabad kézbeli eladó.

Féléves malacok eladók Széchenyi-utca 26.

Mézét, csemegeszőlőt, dnyét, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinte más főzelék-félélt nagy tételekben megvesz Bogyay Vörösmarty-tér 2. szám.

Aránia-színház

Szombaton és vasárnap,
augusztus 3 és 4-án:

NORDISK KÜLÖNLEGESÉ
GUNNAR TOLNÁS
főszereplésével

ARANYFÜST

Dráma 3 felvonásban.

Remek pótműsor.

Előadások: 7 és 9 órakor.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Tarlórépa-mag

fajtiszta, elsőrendű
idei termés fehér
kerek, kilója 85 K,
megrendelhető:

BOGYAY-nál

Vörösmarty-tér 2 sz.

Cséplést vállal

egyezség szerinti uralomba ujonnan kijavított gőzpépekkel, ugyszinte kisebb csépléseket gazdáknál helyben motor gépekkel.

Ugyanitt ujonnan kijavított motor és gőzcséplők eladók.

FEJES BERTALAN

gőgyára. Székesfehérvár,
Deák Ferenc-utca 17.